POLSKIE CENTRUM AKREDYTACJI

AKREDYTACJA WERYFIKATORÓW ŚRODOWISKOWYCH W OBSZARZE GOSPODARKI ODPADAMI

DAVE-02

Projekt P2 wydania 2

Warszawa, 09.11.2018 r.

Spis treści:

1 Wprowadzenie 3
2 Wymagania akredytacyjne i warunki akredytacji weryfikatorów środowiskowych wykonujących audyty....3
3 Wytyczne do stosowania wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17021-1 4
3.1 Umowa na przeprowadzenie audytu....4
3.2 Odpowiedzialność za decyzje certyfikacyjne 5
3.3 Zarządzanie bezstronnością....5
3.4 Wymagania dotyczące zasobów 6
3.5 Dokumenty certyfikacyjne....9
3.6 Wniosek 9
3.7 Ustalanie czasu audytu 11
3.8 Wybór i powołanie zespołu audytującego....11
3.9 Pierwszy etap....11
3.10 Drugi etap....12
3.11 Raport z audytu....12
3.12 Odwołania 12
4 Szczegółowe zasady udzielania i utrzymywania akredytacji weryfikatorów środowiskowych wykonujących audyty....12
4.1 Zakres akredytacji 12
4.2 Zasady prowadzenia ocen weryfikatorów środowiskowych wykonujących audyty w procesach akredytacji i nadzoru....13
4.2.1 Proces akredytacji....13
4.2.2 Nadzór planowany i ponowna ocena....13
4.2.3 Zmiany zakresu akredytacji 14
4.2.4 Szczegółowe warunki zawieszania, cofania lub ograniczania zakresu akredytacji....15
5 Postanowienia końcowe....15
6 Dokumenty związane 15
7 Załączniki 15

1 Wprowadzenie

Niniejszy dokument został opracowany w celu harmonizacji podejścia do akredytacji weryfikatorów środowiskowych wykonujących audyty zgodnie z:

- ustawą z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi wraz z aktem wykonawczym, który stanowi rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie rocznego audytu zewnętrznego przedsiębiorców wystawiających dokumenty DPO, DPR, EDPO lub EDPR (zwanym dalej rozporządzeniem w sprawie audytu zewnętrznego przedsiębiorców) oraz
- ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym wraz z aktem wykonawczym, który stanowi rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie rocznego audytu zewnętrznego organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zakładu przetwarzania (zwanym dalej rozporządzeniem w sprawie audytu zewnętrznego OO SEiE i ZP).

Zgodnie z artykułem 47.1 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz artykułem 67.1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym audyty, o których mowa odpowiednio w art. 46 i 66 ww. ustaw wykonywane są przez akredytowanego weryfikatora środowiskowego, o którym mowa w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylającego rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE.

Polskie Centrum Akredytacji podczas prowadzenia ocen weryfikatorów środowiskowych wykonujących audyty zgodnie z ww. ustawami postępuje zgodnie z ogólnymi zasadami podanymi w dokumencie DA-01 *Opis systemu akredytacji* oraz zasadami określonymi poniżej.

Tekst niniejszego dokumentu został opracowany w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska.

2 Wymagania akredytacyjne i warunki akredytacji weryfikatorów środowiskowych wykonujących audyty

Weryfikator środowiskowy wykonujący audyty powinien spełniać wymagania akredytacyjne podane w dokumencie DAVE-01 *Akredytacja weryfikatorów środowiskowych* EMAS oraz wymagania szczegółowe właściwe dla akredytacji weryfikatorów środowiskowych wykonujących audyty określone w niniejszym dokumencie (DAVE-02).

Dodatkowo w przypadku ubiegania się o akredytację (rozszerzenie zakresu) weryfikator środowiskowy wykonujący audyty, powinien spełniać warunki przyjęte w deklaracji zawartej we wniosku o akredytację (FA-01), a po udzieleniu akredytacji warunki wynikające z zawartego z PCA kontraktu.

Weryfikator środowiskowy wykonujący audyt, aby mógł być uznany za kompetentnego, powinien stosować wytyczne podane w punkcie 3 niniejszego dokumentu. Wskazują one zharmonizowany sposób spełnienia wymagań określonych w normie PN-EN ISO/IEC 17021-1, przy czym słów „powinien, należy” użyto do wskazania tych postanowień, które są obowiązkowe. Słów „zaleca się” użyto w niniejszym dokumencie do wskazania uznanych sposobów spełnienia wymagań normy. Weryfikator środowiskowy wykonujący audyt może spełniać te wymagania w inny, równoważny sposób, jeżeli potrafi to wykazać w ramach procesu akredytacji/nadzoru przeprowadzanego przez PCA.

3 Wytyczne do stosowania wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17021-1

Poniżej zamieszczono wytyczne do wymagań wybranych punktów normy PN-EN ISO/IEC 17021-1. Dla ułatwienia zastosowano następujący system identyfikacji wytycznych:

W.X.Y.Z, gdzie: X.Y.Z oznacza numer punktu normy PN-EN ISO/IEC 17021-1.

W akredytacji weryfikatorów środowiskowych prowadzących audyty nie mają zastosowania wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17021-1 zapisane w punktach: 9.1.3; 9.1.5; 9.1.6; 9.3.1; 9.4.9; 9.4.10; 9.5.4; 9.6.

W odniesieniu do tekstu normy PN-EN ISO/IEC 17021-1 mają zastosowanie poniższe ogólne definicje:

- **audit certyfikacyjny** (definicja 3.4 z normy PN-EN ISO/IEC 17021-1) w rozumieniu niniejszego dokumentu to proces audytu**,** zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym;
- **jednostka certyfikująca** w rozumieniu niniejszego dokumentu jest to **weryfikator środowiskowy wykonujący audyt**;
- **konsultowanie systemu zarządzania** w rozumieniu niniejszego dokumentu odnosi się do udzielania konkretnych porad, instrukcji lub dawania rozwiązań audytowanemu podmiotowi przez personel weryfikatora mających na celu wsparcie wdrożenia wymagań ww. ustaw;
- **dokument certyfikacyjny** jest równoważne ze sprawozdaniem z audytu;
- **audit** jest równoważne z pojęciem **audyt**;
- **organizacja** – podmiot audytowany, przez który rozumie się:
  - zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, przedsiębiorców:
    - prowadzących recykling lub inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych, którzy wystawiają dokumenty DPO oraz dokumenty DPR i posiadają zezwolenie na przetwarzanie, o którym mowa w art. 41 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, pozwalające na odzysk odpadów o masie przekraczającej 400 Mg,
    - eksportujących odpady opakowaniowe oraz przedsiębiorców dokonujących wewnątrzwspólnotowej dostawy odpadów opakowaniowych, którzy wystawili w danym roku kalendarzowym dokumenty EDPR lub dokumenty EDPO potwierdzające eksport odpadów opakowaniowych lub wewnątrzwspólnotową dostawę odpadów opakowaniowych o masie przekraczającej 400 Mg;
  - zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym:
    - organizacje odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego
    - prowadzących zakład przetwarzania.
- **raport** – sprawozdanie z audytu.

3.1 Umowa na przeprowadzenie audytu

W.5.1.2 Weryfikator środowiskowy wykonujący audyt działa w oparciu o umowę, która określa warunki przeprowadzenia audytu i powinna uwzględniać, jako minimum następujące elementy:

- zobowiązanie organizacji do wykonania wszystkich niezbędnych działań przygotowujących do przeprowadzenia audytu i oceny na miejscu, w tym zapewnienia

możliwości badania dokumentacji i dostępu do wszystkich stosownych obszarów, zapisów i personelu w celach związanych z audytem;

- zapewnienie organizacji, że sprawozdanie z audytu nie będzie wykorzystywane w sposób wprowadzający w błąd jego klientów, lub strony zainteresowane. Sprawozdanie z audytu nie może być przedstawiane we fragmentach, jedynie jako całość;
- zobowiązanie organizacji do dostarczenia na zakończenie audytu pisemnego oświadczenia, że zostały ujawnione wszystkie wymagane dane i informacje;
- informację o możliwości zgłoszenia na piśmie dodatkowych wyjaśnień lub umotywowanych zastrzeżeń dotyczących treści projektu sprawozdania z audytu w terminie 14 dni od dnia otrzymania projektu sprawozdania, pod warunkiem, że przepisy ww. aktów prawnych dopuszczają taką możliwość;
- informację, iż podmiot audytowany może przed upływem 14 dni od dnia otrzymania projektu sprawozdania złożyć pisemną informację, iż nie zgłasza uwag i zastrzeżeń do projektu sprawozdania z audytu, w wyniku czego weryfikator może podpisać i złożyć sprawozdanie przed upływem tych 14 dni;
- zobowiązanie do przekazania, niezwłocznie po zawarciu umowy, informacji niezbędnych do przygotowania się zespołu audytorów do przeprowadzenia audytu;
- informację o możliwości doliczenia dodatkowego czasu w stosunku do czasu uzgodnionego w umowie, jeśli w trakcie audytu zostanie stwierdzone, że taki dodatkowy czas jest potrzebny do zrealizowania wszystkich niezbędnych czynności w celu wydania sprawozdania z audytu;
- zapewnienie możliwości przeprowadzenia obserwacji audytu przez PCA.

3.2 Odpowiedzialność za decyzje certyfikacyjne

W.5.1.3 W odniesieniu do niniejszego programu, odpowiedzialność za decyzje certyfikacyjne jest odpowiedzialnością za wydanie sprawozdania z audytu. Sprawozdanie musi być podpisane przez audytora oraz prawomocnego przedstawiciela weryfikatora środowiskowego.

3.3 Zarządzanie bezstronnością

W.5.2 Weryfikator środowiskowy wykonujący audyt ani żadna część tego podmiotu prawnego nie może być właścicielem lub zarządzającym:

- wystawiającego dokumenty DPO/DPR/EDPO/EDPR lub
- zakładu przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego lub
- organizacji odzysku SEiE.

Ponadto weryfikator nie może mieć powiązań prawnych ani faktycznych z audytowanym podmiotem lub stowarzyszeniami zrzeszającymi audytowane podmioty, które mogłyby wpływać na jego niezależność i bezstronność.

Weryfikator środowiskowy wykonujący audyt jest również niezależny od jednostek będących organizacjami odzysku w rozumieniu ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.

Weryfikator środowiskowy wykonujący audyt **musi** udokumentować jak zarządza bezstronnością w sytuacji możliwego konfliktu interesów związanego z bezstronnością przez:

1. Identyfikowanie i analizowanie sytuacji możliwego konfliktu interesów związanych z wykonywanymi audytami, łącznie z możliwymi konfliktami wynikającymi z wszelkich powiązań;
2. Ocenę finansów i źródeł dochodów w celu wykazania, że czynniki komercyjne, finansowe lub inne nie zagrażają bezstronności;

3. Wymaganie od personelu weryfikatora ujawnienia wszelkich sytuacji, które stanowią dla niego lub weryfikatora środowiskowego wykonującego audyt możliwy konflikt interesów (co najmniej dotyczy to: członków zespołów wykonujących audyty, osób oceniających wniosek, podejmujących decyzje o podjęciu się wykonania audytu).

Weryfikator środowiskowy wykonujący audyt **nie może**:

1. Korzystać z personelu pozostającego w aktualnym lub możliwym konflikcie interesów.
2. Wykonywać audytu dla podmiotu, dla którego świadczył jakiekolwiek usługi konsultacyjne, w tym w szczególności jakiekolwiek szkolenia z zakresu **gospodarowania odpadami**.
3. Wykonywać audytu dla podmiotu, dla którego powiązanie z osobami, które świadczyły podmiotowi usługi konsultacyjne, stwarza nieakceptowane ryzyko związane z brakiem bezstronności. Za nieakceptowane ryzyko rozumie się korzystanie z tego samego personelu (powiązanie, o którym mowa może wynikać w szczególności z praw własności, podległości, zarządzania personelem, posiadania udziałów własnościowych, finansów, umów, marketingu i prowizji ze sprzedaży lub innych środków motywacyjnych do pozyskania nowych klientów).
4. Zlecać na zewnątrz wykonywanie audytu i opracowania sprawozdania z audytu.
5. Oferować usług, które są obciążone nieakceptowanym ryzykiem związanym z brakiem bezstronności (za nieakceptowane ryzyko rozumie się w szczególności świadczenie usług konsultacyjnych, w tym szkoleniowych z zakresu gospodarowania odpadami).
6. Oświadczać lub sugerować, że audyt byłby prostszy, łatwiejszy lub tańszy, gdyby skorzystano z usług konsultacyjnych weryfikatora lub podmiotów z nim związanych.

Zlecanie osobom fizycznym prowadzenia działań audytowych nie stanowi zlecania na zewnątrz, jeśli weryfikator środowiskowy wykonujący audyt, zlecając działania takim osobom, spełnia wymagania określone w normie PN-EN ISO/IEC 17021-1 oraz w niniejszym dokumencie.

3.4 Wymagania dotyczące zasobów

W.7 Weryfikator środowiskowy wykonujący audyt jest zobowiązany do określenia kryteriów kompetencyjnych dla personelu w odniesieniu do rodzajów działalności identyfikowanej kodem Klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2.

Weryfikator środowiskowy wykonujący audyt, akredytowany lub ubiegający się o akredytację, powinien posiadać kompetentny personel do prowadzenia audytów w odniesieniu do rodzajów działalności identyfikowanej kodem Klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2.

Weryfikator środowiskowy wykonujący audyt powinien być związany z ww. personelem umowami regulującymi długoterminowe zobowiązania stron.

Personel weryfikatora środowiskowego wykonujący audyt powinien spełniać następujące wymagania:

W.7.1 W przypadku formułowania zespołu do przeprowadzenia audytu u przedsiębiorcy:

1) prowadzącego recykling lub inne niż recykling procesy odzysku odpadów opakowaniowych i wystawiającego dokumenty DPR/DPO,

2) prowadzącego zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,

w jego skład zawsze powinien wchodzić:

- audytor EMAS, który wykazał wymagany poziom kompetencji w zakresie kodu (-ów) 38.1 lub 38.2 lub 38.3 oraz w zakresie działalności gospodarczej identyfikowanej kodem Klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2, właściwej dla audytowanej działalności (załącznik nr 1), spełniający wymagania zawarte w dokumencie DAVE-01

lub

- audytor systemu zarządzania środowiskowego wg PN-EN ISO 14001, który wykazał wymagany poziom kompetencji w zakresie kodu(-ów) 38.1 lub 38.2 lub 38.3 oraz w zakresie działalności gospodarczej identyfikowanej kodem Klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2, właściwej dla audytowanej działalności (załącznik nr 1), spełniający wymagania zawarte w PN-ISO/IEC 17021-2.

Zespół audytowy powinien również posiadać kompetencje w zakresie analizy dokumentów finansowych.

Minimalne warunki spełnienia tego wymagania to posiadanie co najmniej:

- uprawnień biegłego rewidenta lub
- uprawnień księgowego lub
- wykształcenia średniego o kierunku ekonomicznym (technik ekonomista) z 5 letnim doświadczeniem zawodowym lub
- wyższego wykształcenia ekonomicznego z co najmniej 2 letnim doświadczeniem zawodowym lub
- ukończonego studium podyplomowego z rachunkowości/finansów z 2 letnim doświadczeniem zawodowym lub
- 2 letniego doświadczenia w pracy na stanowisku kierowniczym, związanym z analizą dokumentów finansowych lub
- 2 letniego doświadczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej związanej z doradztwem finansowym.

W przypadku nieposiadania kompetencji branżowych, zespoły audytowe powinny być wspierane przez eksperta, który wykazał wymagany poziom kompetencji w zakresie działalności gospodarczej identyfikowanej kodem Klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2, właściwej dla audytowanej działalności[1] (załącznik nr 1).

Minimalny sposób wykazania przez eksperta kompetencji to posiadanie co najmniej:

- wykształcenia średniego i minimum 5 letniej praktyki zawodowej w danej branży lub
- wykształcenia wyższego i 2 letniego doświadczenia zawodowego w dziedzinie zgodnej z kodem branżowym.

Wymaganiem dodatkowym jest posiadanie przynajmniej przez jednego członka zespołu audytującego znajomości problematyki specyficznej dla funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami opakowaniowymi oraz zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym (ZSEiE), potwierdzonej świadectwem ukończenia szkolenia, którego zakres tematyczny określony został w załączniku nr 2 niniejszego dokumentu.

Zalecany jest udział w warsztatach doskonalących w zakresie znajomości technologii przetwarzania odpadów oraz problematyki rozliczania odzysku/recyklingu odpadów w konkretnej branży. Podział na branże zawiera Załącznik nr 1.

Uwaga: w razie wystawiania przez przedsiębiorcę również dokumentów EDPO/EDPR lub zaświadczeń o ZSEiE, w których zawarte są informacje o odpadach powstałych ze zużytego sprzętu wywiezionych poza terytorium kraju, obowiązują dodatkowe wymagania kompetencyjne określone dla zespołu audytującego przedsiębiorców wywożących odpady za granicę.

W.7.2 W przypadku formułowania zespołu do przeprowadzenia audytu u:

1) przedsiębiorcy wystawiającego dokumenty EDPR/EDPO, który zbiera i/lub przygotowuje odpady przed transportem w ramach wewnątrzwspólnotowej dostawy lub eksportu lub

2) przedsiębiorcy, który nie jest posiadaczem odpadów i prowadzi działalność polegającą na pośredniczeniu w obrocie odpadami, dokonującego wewnątrzwspólnotowej dostawy lub eksportu odpadów, będącym równocześnie uprawnionym i wystawiającym EDPR/EDPO lub

3) organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego,

w jego skład zawsze powinien wchodzić:

3) audytor EMAS, który wykazał wymagany poziom kompetencji w zakresie działalności gospodarczej identyfikowanej kodem Klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2, właściwej dla audytowanej działalności w zakresie kodu 38.1 lub 38.2 lub 38.3, spełniający wymagania zawarte w dokumencie DAVE-01

lub

4) audytor systemu zarządzania środowiskowego wg PN-EN ISO 14001, który wykazał wymagany poziom kompetencji w zakresie działalności gospodarczej identyfikowanej kodem Klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2, właściwej dla audytowanej działalności w zakresie kodu 38.1 lub 38.2 lub 38.3, spełniający wymagania zawarte w PN-ISO/IEC 17021-2.

W przypadku nieposiadania kompetencji branżowych przez audytorów EMAS / EMS, zespoły audytowe powinny być wspierane przez eksperta, który wykazał wymagany poziom kompetencji w zakresie działalności gospodarczej identyfikowanej kodem Klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2, właściwej dla audytowanej działalności w zakresie kodu 38.1 lub 38.2 lub 38.3.

Minimalny sposób wykazania przez eksperta kompetencji to posiadanie co najmniej:

5) wykształcenia średniego i minimum 5 letniej praktyki zawodowej w branży lub

6) wykształcenia wyższego i 2 letniego doświadczenia zawodowego w branży zgodnej z kodem w zakresie działalności gospodarczej identyfikowanej kodem Klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2, właściwej dla audytowanej działalności.

Zespół audytujący przedsiębiorców wywożących odpady za granicę powinien **<u>również</u>** posiadać kompetencje w zakresie:

1. Analizy dokumentów finansowych.

   Minimalny sposób spełnienia tego wymagania to posiadanie co najmniej:

   - uprawnień biegłego rewidenta lub
   - uprawnień księgowego lub
   - wykształcenia średniego o kierunku ekonomicznym (technik ekonomista) z 5 letnim doświadczeniem zawodowym lub
   - wyższego wykształcenia ekonomicznego, z co najmniej 2 letnim doświadczeniem zawodowym lub
   - ukończonego studium podyplomowego z rachunkowości/finansów z 2 letnim doświadczeniem zawodowym lub
   - 2 letniego doświadczenia w pracy na stanowisku kierowniczym, związanym z analizą dokumentów finansowych
   - 2 letniego doświadczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej związanej z doradztwem finansowym.

2. Analizy dokumentów celnych oraz dokumentów międzynarodowego przemieszczania odpadów.

Minimalne warunki spełnienia tego wymagania to co najmniej:

- posiadanie wykształcenia wyższego i minimum 2 letniej praktyki zawodowej w zakresie obsługi międzynarodowego przemieszczania odpadów lub
- udział w szkoleniu (potwierdzony świadectwem ukończenia), którego zakres obejmuje co najmniej następujące zagadnienia:
  - podstawy prawne systemu kontroli międzynarodowego przemieszczania odpadów, w tym określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. nr 1013/2006 w sprawie przemieszczania odpadów;
  - wymagania szczególne dla wywozu odpadów poza obszar OECD;
  - wymagania związane z międzynarodowym przemieszczaniem odpadów, w tym określone w przepisach ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym;
  - podstawy nomenklatury towarowej w handlu zagranicznym, System Zharmonizowany (HS);
  - sposób dokumentowania międzynarodowego przewozu odpadów;
  - szczególne wymogi prowadzenia ewidencji odpadów wywożonych poza granice Polski.

Wymaganiem jest posiadanie przynajmniej przez jednego członka zespołu audytującego znajomości problematyki specyficznej dla funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami opakowaniowymi oraz zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym (ZSEiE), potwierdzonej świadectwem ukończenia szkolenia, którego zakres tematyczny określony został w załączniku nr 2 niniejszego dokumentu. Personel wyznaczony do prowadzenia audytu prowadzi go w zakresie, w którym wykazał wymagany poziom kompetencji, uwzględniający wymagania podane w niniejszym dokumencie.

3.5 Dokumenty certyfikacyjne

W.8.2.2 Treść punktu normy zastępuje się wymaganiami zawartymi w § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie rocznego audytu zewnętrznego przedsiębiorców wystawiających dokumenty DPO, DPR, EDPO lub EDPR oraz zawartymi w przepisach rozporządzenia wydanego na podstawie art. 71 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.

3.6 Wniosek

W.9.1.1 Weryfikator środowiskowy wykonujący audyt jest zobowiązany pozyskać niezbędne dane, które pozwolą na ustalenie możliwości podjęcia się audytu oraz ustalenie czasu trwania audytu.

Minimalny zakres danych przekazywanych weryfikatorowi środowiskowemu obejmuje informacje wymagane w punkcie 9.1.1 lit. b i c, e (patrz. def. konsultacji pkt: 3 niniejszego dokumentu) oraz następujące informacje:

1) w odniesieniu do ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi:

- rodzaj prowadzonej działalności przez podmiot audytowany,
- stosowana technologia(-e) i stopień złożoności procesów:
  - prosta mechaniczna (naprawa palet, mielenie, strzępienie/ rozdrabnianie itp.),
  - zaawansowana mechaniczna (np. uzdatnianie stłuczki, mycie połączone z mieleniem i granulacją),

- termiczna lub chemiczna (przetapianie, spalanie, rozpuszczanie itp.),
- brak procesów związanych z użyciem technologii (pośrednictwo w obrocie),

– liczba dokumentów w sztukach: DPR, DPO, EDPR, EDPO w roku oraz miejsc ich przechowywania, w tym w rozbiciu na: liczbę wystawionych dokumentów w roku: DPR, DPO, EDPR, EDPO z uwzględnieniem źródła pochodzenia odpadu (gospodarstwa domowe/inne źródła), liczba faktur (w tym dotyczących wewnątrzwspólnotowej dostawy), liczba dokumentów celnych,

– liczba Kart Przekazania Odpadów (KPO),

– czy firma posiada elektroniczną ewidencję/bazę danych powyższych dokumentów,

– liczba oddziałów,

– masa odpadów [Mg]:

- dopuszczonych do przetworzenia w roku zgodnie z decyzją,
- faktycznie przetworzonych,
- poddanych recyklingowi lub innemu niż recykling procesowi odzysku i potwierdzona w wystawionych dokumentach DPR/DPO,
- potwierdzona w dokumentach EDPR/EDPO – poddanych recyklingowi lub innemu niż recykling procesowi odzysku poza granicami kraju w ramach eksportu/ wewnątrzwspólnotowej dostawy,

– roczne moce przerobowe z rozbiciem na poszczególne instalacje,

– liczba personelu wykonująca czynności w zakresie przetwarzania sprzętu elektrycznego wg stanu na koniec roku kalendarzowego, którego dotyczy audyt.

2) w odniesieniu do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym:

a) w zakresie zakładów przetwarzania:

– rodzaj przetwarzanego ZSEiE

- urządzenia chłodnicze,
- urządzenia zawierające monitory CRT i panele LCD,
- lampy,
- pozostałe,

– stosowane technologie

- przetwarzanie urządzeń chłodniczych, monitorów CRT i paneli LCD lub lamp (w instalacjach),
- przetwarzanie innego zużytego sprzętu w instalacjach,
- demontaż ręczny,

– łączna, maksymalna masa zużytego sprzętu możliwa do przetworzenia na postawie aktualnych decyzji (Mg/rok),

– łączna masa zużytego sprzętu faktycznie przetworzonego (Mg/rok dla wszystkich grup sprzętu),

– łączna masa odpadów powstałych z przetworzonego zużytego sprzętu (Mg/rok),

– liczba podmiotów, którym zakład przekazuje frakcje powstałe z przetworzonego zużytego sprzętu,

- liczba oddziałów firmy,
- czy firma posiada elektroniczną bazę danych otrzymywanych i wystawianych dokumentów,
- liczba KPO,
- liczba faktur,
- liczba zaświadczeń o ZSEiE, potwierdzających recykling oraz potwierdzających inne niż recykling procesy odzysku,
- liczba personelu wykonująca czynności w zakresie przetwarzania odpadów wg stanu na koniec roku kalendarzowego, którego dotyczy audyt,

b) w zakresie organizacji odzysku:

- liczba wprowadzających sprzęt, których obowiązki wykonuje organizacja odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- masa sprzętu elektrycznego i elektronicznego wprowadzonego do obrotu przez wprowadzających sprzęt, dla których organizacja wykonuje obowiązki,
- liczba prowadzących zakłady przetwarzania ZSEiE, z którymi organizacja ma podpisane umowy,
- czy firma posiada elektroniczną ewidencję/bazę danych wystawionych dokumentów.

3.7 Ustalanie czasu audytu

W.9.1.4 Procedury ustalania czasu trwania audytu powinny uwzględniać informacje pozyskane w ramach pkt 3.4 niniejszego dokumentu.

Obliczając czas niezbędny do przeprowadzenia audytu weryfikator porównuje wynik z wynikiem otrzymanym z wyliczeń przeprowadzonych na podstawie zasad określonych w załączniku nr 3 do niniejszego dokumentu. Wszystkie znaczące rozbieżności muszą być uzasadnione, jeśli czas niezbędny do wykonania audytu wyliczony własną metodą jest mniejszy niż otrzymany z wyliczeń otrzymanych wg załącznika nr 3.

3.8 Wybór i powołanie zespołu audytującego

W.9.2.2 W przypadku formułowania zespołów do przeprowadzenia audytów, w jego skład zawsze musi wchodzić personel do prowadzenia audytów, spełniający wymagania podane w punkcie 3.4 niniejszego dokumentu.

3.9 Pierwszy etap

W. 9.3.1.2.2

Audytowany podmiot zobowiązany jest dostarczyć weryfikatorowi środowiskowemu audyt informacje i dokumenty niezbędne do realizacji etapu pierwszego, którym jest:

a) udokumentowana analiza ryzyka i na tej podstawie opracowanie udokumentowanego „Planu pobierania próbek", o ile przepisy przytoczonych w tym dokumencie aktów prawnych dopuszczają możliwość zastosowania metody próbkowania i nie określają sposobu doboru próby,

b) udokumentowana analiza wymagań formalno-prawnych, zezwoleń i decyzji niezbędnych do prowadzenia działalności w audytowanym obszarze, posiadanych przez audytowany podmiot.

Celem powyższych działań jest zaplanowanie drugiego etapu audytu.

3.10 Drugi etap

W.9.3.1.3 W trakcie 2. etapu audytu weryfikator środowiskowy wykonujący audyt, jest zobowiązany przeprowadzić audyt zgodnie z podstawą prawną podaną w pkt 1 niniejszego dokumentu.

3.11 Raport z audytu

W.9.4.8 Wymagania dotyczące sprawozdania z audytu przeznaczonego dla podmiotu audytowanego i pozostałych podmiotów wskazanych w ustawach określają aktualnie obowiązujące w tym zakresie rozporządzenia ministra właściwego ds. środowiska, wymienione w pkt 1 niniejszego dokumentu.

3.12 Odwołania

W.9.7 Postępowanie zgodnie z § 3 ust. 3, 4, 5 i 6 oraz § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie audytu zewnętrznego przedsiębiorców oraz z przepisami rozporządzenia w sprawie audytu zewnętrznego OO SEiE i ZP.

4 Szczegółowe zasady udzielania i utrzymywania akredytacji weryfikatorów środowiskowych wykonujących audyty

4.1 Zakres akredytacji

Zakres akredytacji weryfikatora środowiskowego wykonującego audyty określa się następująco:

Rodzaj działalności:	Dokument odniesienia:
Audyty przedsiębiorców	ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi

Nazwa branży	Kod NACE/PKD
Recykling drewna	16
Recykling papieru	17
Recykling tworzyw sztucznych	22
Recykling szkła	23.1
Recykling metali	24
Wytwarzanie energii z odpadów (cementownie)	23.5
Wytwarzanie energii z odpadów (energetyka)	35.11
Zbieranie i przetwarzanie odpadów opakowaniowych oraz odzysk surowców	38.1, 38.2, 38.3

Rodzaj działalności:	Dokument odniesienia:
Audyty przedsiębiorców	ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym

Nazwa branży	Kod NACE/PKD
Przetwarzanie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	38.1, 38.2, 38.3

W zakresie akredytacji identyfikowane są również lokalizacje weryfikatora środowiskowego wykonującego audyt, w których prowadzi działania w zakresie udzielonej akredytacji.

4.2 Zasady prowadzenia ocen weryfikatorów środowiskowych wykonujących audyty w procesach akredytacji i nadzoru

4.2.1 Proces akredytacji

Warunkiem wstępnym do przystąpienia do akredytacji według niniejszego programu jest uzyskanie akredytacji weryfikatora środowiskowego systemu EMAS funkcjonującego zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r.

Akredytowany weryfikator środowiskowy EMAS może wystąpić o rozszerzenie zakresu akredytacji w zakresie wskazanym w punkcie 4.1 niniejszego dokumentu.

Weryfikator środowiskowy wykonujący audyt, składając wniosek o rozszerzenie akredytacji, przedstawia wypełniony formularz FAVE-01 wraz z wymienionymi w nim załącznikami.

Weryfikator środowiskowy wykonujący audyt przed złożeniem wniosku o rozszerzenie akredytacji powinien przeprowadzić przegląd dokumentacji wdrożonego systemu zarządzania na zgodność z wymaganiami akredytacyjnymi i przedstawić jego wynik na formularzu FAVE-05 składanym do PCA wraz z wnioskiem (FA-01).

Ponadto weryfikator środowiskowy wykonujący audyt przeprowadza audyt wewnętrzny i przegląd wdrożonego systemu zarządzania na zgodność z wymaganiami akredytacyjnymi.

Na ocenę weryfikatora środowiskowego EMAS ubiegającego się o rozszerzenie akredytacji w zakresie wskazanym w punkcie 4.1 składają się przegląd dokumentacji wraz z oceną na miejscu tj. w siedzibie weryfikatora środowiskowego wykonującego audyt i we wszystkich jego lokalizacjach gdzie prowadzone są działania w zakresie objętym wnioskiem o akredytację oraz obserwacje.

PCA przeprowadza obserwacje audytu prowadzonego przez weryfikatora u jego klienta (zgodnie z podstawą prawną podaną w pkt 1 niniejszego dokumentu), w co najmniej w jednym z klastrów, w którym wnioskuje o rozszerzenie. Podział działalności na klastry został zdefiniowany w załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu.

Najpóźniej na 10 dni roboczych przed rozpoczęciem audytu weryfikator środowiskowy przekazuje do PCA, przynajmniej: wniosek, zapisy z przeglądu wniosku w tym między innymi: wyliczanie czasu audytu wraz uzasadnieniem, wyboru i powołanie zespołu audytującego, plany audytu, zapisy które powstały w wyniku przeprowadzenia 1. etapu audytu w przypadku gdy nie podlegał on obserwacji PCA.

Podczas prowadzenia obserwacji weryfikator środowiskowy wykonujący audyt udostępnia audytorowi PCA wszystkie dokumenty dostępne dla zespołu audytującego pozyskiwane w trakcie audytu.

Po przeprowadzonej obserwacji weryfikator środowiskowy zobowiązany jest przekazać do PCA kompletne sprawozdanie w rozumieniu ww. rozporządzeń.

4.2.2 Nadzór planowany i ponowna ocena

W nadzorze planowanym i w trakcie ponownej oceny PCA potwierdza kompetencje do prowadzenia działalności audytowej poprzez ocenę w siedzibie i obserwacje audytu prowadzonego przez weryfikatora środowiskowego wykonującego audyt u jego klienta.

Weryfikator środowiskowy wykonujący audyt powinien na bieżąco aktualizować wykaz personelu prowadzącego audyty z podziałem na:

- osoby spełniające wymagania podane w punkcie 3.4,
- rodzaje działalności identyfikowane kodem Klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2,
- listę przeprowadzonych przez ten personel audytów z podaniem nazw organizacji.

Weryfikator środowiskowy wykonujący audyt powinien przekazać do PCA ww. wykaz na 2 miesiące przed planowaną oceną oraz na każde żądanie PCA.

Do 15 listopada każdego roku weryfikator środowiskowy wykonujący audyt przesyła do PCA poniższe informacje:

- planowane terminy audytów, które zamierza przeprowadzić wraz z zaplanowanymi zespołami audytującymi,
- adresy podmiotów, które podlegają jego audytowi wraz z zidentyfikowaniem rodzaju działalności.

Przekazywane informacje muszą uwzględniać wszystkie terminy audytów cząstkowych, w przypadku, gdy weryfikator środowiskowy takie planuje. Wówczas ww. informacje należy przekazać do PCA w terminie umożliwiającym przeprowadzenie obserwacji każdej z części audytu nawet jeśli są planowane do realizacji przed 15 listopada.

Jeżeli w powyższych informacjach nastąpią zmiany, weryfikator środowiskowy zgłasza je w terminie 2 tygodni od zaistnienia zmiany.

Dla każdego weryfikatora środowiskowego wykonującego audyt, opracowywany jest program obserwacji, który w trakcie całego cyklu akredytacji, włącznie z ponowną oceną, pozwoli na przeprowadzenie obserwacji reprezentatywnej próbki zakresu akredytacji oraz reprezentatywnej próbki personelu weryfikatora środowiskowego wykonującego audyt.

Program obserwacji jest ustalany na podstawie analizy ryzyka, biorąc pod uwagę:

- doświadczenie weryfikatora w obszarze dokumentów wymienionych pkt 1 niniejszego dokumentu,
- zakres akredytacji,
- liczbę lokalizacji weryfikatora środowiskowego wykonującego audyt, w których prowadzona jest działalność w zakresie udzielonej akredytacji,
- liczbę wydanych sprawozdań (liczba klientów / liczba sprawozdań),
- liczbę personelu – audytorów, ekspertów,
- złożoność i skalę działalności audytowanych podmiotów,
- dotychczasowe doświadczenia z ocen.

Ustanowiony program obserwacji musi zapewnić przeprowadzenie obserwacji w każdym z klastrów objętych zakresem akredytacji. Przy czym w pierwszej kolejności obserwowane są działania w klastrach, w których nie zostały przeprowadzone obserwacje przy pierwszym rozszerzeniu zakresu akredytacji weryfikatora środowiskowego EMAS.

Działania w nadzorze, powinny zapewnić ocenę, w trakcie całego cyklu akredytacji, włącznie z ponowną oceną, procesów prowadzonych przez weryfikatora środowiskowego wykonującego audyt w każdym rodzaju działalności z zakresu udzielonej akredytacji.

4.2.3 Zmiany zakresu akredytacji

Rozszerzenie zakresu akredytacji weryfikatora środowiskowego wykonującego audyt o inne rodzaje działalności lub inny dokument odniesienia (zidentyfikowane w punkcie 4.1), może nastąpić po przedstawieniu przez niego dowodów na posiadanie personelu kompetentnego w zakresie wnioskowanego rozszerzenia akredytacji.

Ocena dla celów rozszerzenia jest prowadzona w formie przeglądu dokumentacji lub oceny na miejscu. Dalsze postępowanie łącznie z obserwacjami prowadzone jest według zasad właściwych dla procesu akredytacji. W przypadku, gdy rozszerzenie dotyczy rodzaju działań w klastrze, w którym weryfikator środowiskowy wykonujący audyt posiada już akredytację, możliwe jest przeprowadzenie przeglądu dokumentacji z przeprowadzonego procesu audytu.

W przypadku rozszerzenia o rodzaj działania w klastrze, w którym weryfikator środowiskowy wykonujący audyt nie posiada akredytacji, PCA prowadzi obserwację.

4.2.4 Szczegółowe warunki zawieszania, cofania lub ograniczania zakresu akredytacji

Ograniczenie zakresu akredytacji oraz zawieszenie i cofnięcie akredytacji weryfikatorowi środowiskowemu wykonującemu audyty odbywa się na zasadach określonych w dokumencie DA-01.

Weryfikator środowiskowy wykonujący audyt powinien zademonstrować kompetencje we wszystkich zakresach udzielonej mu akredytacji.

W przypadku, gdy w danym cyklu akredytacji weryfikator środowiskowy wykonujący audyt nie zgłosił do obserwacji żadnego audytu w danym klastrze lub nie wykazał kompetentnego personelu dla poszczególnych branż w tym klastrze, akredytacja zostaje zawieszona z końcem tego cyklu akredytacji w zakresie tego klastra.

5 Postanowienia końcowe

Dokument został wprowadzony Komunikatem nr xxx z dnia xx.xxx.20xx r. i obowiązuje od daty (2 miesiące od opublikowania).

6 Dokumenty związane

Dokumentami związanymi z niniejszym dokumentem są dokumenty wymienione w punkcie 2 oraz:

DA-01 Opis systemu akredytacji

DAVE-01 Akredytacja weryfikatorów środowiskowych EMAS. Wymagania szczegółowe

Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (j.t. Dz. U. z 2018 r. poz. 150, z późn. zm.)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie rocznego audytu zewnętrznego przedsiębiorców wystawiających dokumenty DPO, DPR, EDPO lub EDPR (Dz. U. poz. 2264)

Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (j.t. Dz. U. z 2018 r. poz. 1466 z późn. zm.)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie rocznego audytu zewnętrznego organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zakładu przetwarzania (Dz.U. 2016, poz. 2133)

Dokumenty PCA dostępne są na stronie internetowej PCA www.pca.gov.pl. Dostęp do dokumentów PCA jest bezpłatny

Polskie Normy dostępne są w Polskim Komitecie Normalizacyjnym (www.pkn.pl)

7 Załączniki

Załącznik nr 1 Podział działalności na klastry

Załącznik nr 2 Szczegółowy program szkolenia

Załącznik nr 3 Zasady ustalania czas trwania audytu

FAVE-01 Załącznik do wniosku o akredytację weryfikatora środowiskowego

FAVE-05 Przegląd dokumentacji weryfikatora środowiskowego w obszarze gospodarki odpadami

Załącznik nr 1 do DAVE-02

Podział działalności na klastry

Klaster	Nazwa branży	Kod NACE/PKD
1	Recykling drewna	16
	Recykling papieru	17
	Recykling tworzyw sztucznych	22
2	Recykling szkła	23.1
	Recykling metali	24
3	Wytwarzanie energii z odpadów (cementownie)	23.5
	Wytwarzanie energii z odpadów (energetyka)	35.11
4	Zbieranie i przetwarzanie odpadów opakowaniowych oraz odzysk surowców	38.1, 38.2, 38.3
5	Przetwarzanie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	38.1, 38.2, 38.3

Załącznik nr 2 do DAVE-02

Szczegółowy program szkolenia

1. Analiza funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami opakowaniowymi w Polsce

1. Zasady funkcjonowania systemu gospodarki odpadami opakowaniowymi oraz role i obowiązki uczestników systemu:
   a. Podstawy prawne funkcjonowania systemu,
   b. Obowiązki przedsiębiorców wprowadzających produkty w opakowaniach na rynek, organizacji odzysku opakowań oraz porozumień przedsiębiorców z marszałkami,
   c. Źródła finansowania systemu,
   d. Cykl życia opakowań i odpadów opakowaniowych - role i wymagania prawne dla poszczególnych podmiotów w systemie gospodarowania odpadami opakowaniowymi (z uwzględnieniem organizacji odzysku, transportujących, zbierających i przetwarzających odpady opakowaniowe).
2. Rozłączność systemu gospodarowania odpadami opakowaniowymi z systemem sprawozdawczym.
3. Systemowe założenia wprowadzenia audytu zewnętrznego w celu eliminacji nieprawidłowości generowanych przez uczestników systemu.
4. Realizacja obowiązków recyklingu i odzysku oraz prowadzenie procesów zbierania i przetwarzania – analiza krajowa:
   a. Nieprawidłowości zaobserwowane na podstawie analiz sprawozdań składanych przez uczestników systemu,
   b. Analiza krzyżowa wraz ze wskazaniem najważniejszych nieprawidłowości po stronie przedsiębiorców wystawiających DPR/DPO/EDPR/EDPO.

2. Nieprawidłowości w zakresie prowadzonych procesów przetwarzania odpadów opakowaniowych z uwzględnieniem stosowanych technologii

1. Rodzaje procesów przetwarzania oraz możliwość potwierdzania odzysku, w tym recyklingu, w polskich przepisach prawnych, weryfikacja z posiadanymi decyzjami,
2. Rozbieżności interpretacyjne i analiza doświadczeń międzynarodowych w zakresie definiowania m.in.
   a. recyklingu,
   b. innych niż recykling procesów odzysku,
   c. przygotowania do ponownego użycia oraz ponownego użycia
3. Warunki technologiczne jakie muszą być spełnione, aby wystawiać DPR/DPO, w podziale na frakcje, oraz stosowane technologie:
   a. papier,
   b. tworzywo sztuczne,
   c. szkło,
   d. aluminium,
   e. stal,
   f. drewno,
   g. opakowania wielomateriałowe.
4. Przykłady DPR/DPO wycofanych z obiegu po kontrolach urzędów marszałkowskich ze wskazaniem podstaw.
5. Nieprawidłowości najczęściej wykazywane po kontrolach urzędów marszałkowskich i WIOŚ.
6. Weryfikacja procesu przetwarzania odpadów z posiadanymi decyzjami:
   a. czy decyzje są obowiązujące,

b. zdolności przetwórcze instalacji określone w decyzjach (parametry techniczne maszyn i urządzeń oraz dostosowanie liczby pracowników obsługujących instalację) - określenie wydajności instalacji,
c. miejsce i sposoby magazynowania odpadów - wydzielenie odpadów opakowaniowych,
d. ocena spełnienia przez powstający produkt z recyklingu kryteriów surowca lub wyrobu gotowego.

7. Utrata statusu odpadu:
   a. Analiza procedury pod względem formalnym,
   b. Praktyka stosowania w polskim otoczeniu prawnym – wymagania, interpretacje, wyroki sądowe.

3. Nieprawidłowości w klasyfikowaniu odpadów opakowaniowych ze szczególnym uwzględnieniem źródeł ich pochodzenia

1. Czym jest odpad opakowaniowy – definicja, przykłady, rozbieżności interpretacyjne wskazane w każdej z frakcji – jeśli występują.
2. Zasady weryfikacji i możliwe procedury przyjęcia, klasyfikacji pozwalające określić czy odpad jest odpadem opakowaniowym.
3. Zasady klasyfikacji odpadów – zgodnie z ustawą o odpadach i katalogiem odpadów (w tym dotyczące opakowań po środkach niebezpiecznych)
4. Prawidłowa klasyfikacja odpadów – po czyjej stronie leży odpowiedzialność w zakresie określenia źródła pochodzenia oraz kodu odpadu.
5. Charakteryzowanie strumienia odpadów poprodukcyjnych – weryfikacja własna przedsiębiorcy i wykluczenie tego strumienia z możliwości potwierdzania recyklingu.
6. Odpady opakowaniowe z gospodarstw domowych:
   a. Charakterystyka odpadu opakowaniowego pochodzącego z gospodarstwa domowego (GD) z uwzględnieniem frakcji.
   b. Zasady potwierdzania recyklingu odpadów opakowaniowych z GD – procedury wewnętrzne przedsiębiorcy.
   c. Wymagania prawne i interpretacje dotyczące odpadów opakowaniowych z GD.
7. Nieprawidłowości dotyczące przyjmowania i ewidencjonowania odpadów w zakresie sprawdzenia:
   a. umów pomiędzy posiadaczem odpadów a prowadzącym proces przetwarzania odpadów,
   b. potwierdzonych KPO – zgodność z prowadzoną ewidencją odpadów,
   c. faktur zakupowych, faktur transportowych, WZ, PZ,
   d. możliwości logistycznych odbiorcy odpadu,
   e. sprawozdawczości,
   f. świadectw legalizacji wagi i innych pomocniczych dokumentów technicznych.

4. Nieprawidłowości przy dokumentowaniu gospodarowania odpadami opakowaniowymi

1. Zestawienia interpretacyjne dotyczące podstawy i zasad odliczania zanieczyszczeń z masy przyjętych odpadów.
2. Bilansowanie mas przetworzonych i potwierdzonych w dokumentach DPR/DPO – możliwe rozbieżności i przyczyny ich występowania.
3. Mechanizmy ewidencjonowania i realizacji procesów odzysku lub recyklingu opadów opakowaniowych.
4. Omówienie istotnych nieprawidłowości w dokumentach:
   a. brak zgodności ze wzorami formularzy - KPO, DPR, KEO,
   b. braki formalne w zakresie kompletności dokumentów (np. podpis, daty wystawienia),

c. terminowość wystawienia dokumentu DPR, DPO,
d. terminowość lub brak przesłania egzemplarza „C” do urzędu marszałkowskiego,
e. KPO na wielu dokumentach DPR – sposoby weryfikacji,
f. błędy w dokumentach DPR dotyczących odpadów opakowaniowych pochodzących z gospodarstw domowych,
g. dokumenty EDPR/EDPO oraz nieprawidłowości w dokumentach powiązanych (CMR, faktura, oświadczenia).

5. Analiza funkcjonowania systemu gospodarowania ZSEiE w Polsce;

1. Zasady funkcjonowania systemu gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym oraz role i obowiązki uczestników systemu
   a. Podstawy prawne funkcjonowania systemu;
   b. Obowiązki wprowadzających SEiE oraz autoryzowanych przedstawicieli;
   c. Źródła finasowania systemu;
   d. Cykl życia SEiE – role i wymagania prawne dla poszczególnych podmiotów w systemie gospodarowania ZSEiE (z uwzględnieniem organizacji odzysku);
   e. Coroczny „Raport o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytym sprzętem elektrycznym” publikowany przez GIOŚ podstawowym źródłem danych o systemie.
2. Rozłączność systemu gospodarowania ZSEiE z systemem sprawozdawczym.
3. Systemowe założenia wprowadzenia audytu zewnętrznego w celu eliminacji nieprawidłowości generowanych przez uczestników systemu.

6. Nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania systemu ZSEiE

1. W zakresie sprawozdawczości i ewidencji:
   a. nieprzesyłanie do GIOŚ bądź nierzetelne sporządzanie sprawozdań i zaświadczeń.
   b. nieprzesyłanie do Urzędów Marszałkowskich zbiorczych zestawień danych o odpadach i sposobach postepowania z nimi.
   c. brak prowadzenia ewidencji odpadów lub prowadzenie ewidencji nierzetelnie.
   d. przekazywanie odpadów powstałych w wyniku demontażu ZSEIE podmiotom nie wpisanym do rejestru GIOŚ.
2. Pozostałe:
   a. Wystawianie zaświadczeń o przetworzeniu sprzętu, który nie został faktycznie zebrany i przetworzony;
   b. Niezgodny z prawem transport i demontaż ZSEIE (np. podmioty zbierające *de facto* ZSEIE ale niezarejestrowane w GIOŚ);
   c. Wydawanie zaświadczeń o przetworzeniu ZSEIE dotyczących urządzeń z grupy innej niż rzeczywiście zebrana i przetworzona;
   d. Przetworzenie niezgodne z obowiązującymi normami technologicznymi (np. urządzenia chłodnicze w instalacjach otwartych);
   e. Nielegalne międzynarodowe przemieszczanie odpadów (w tym wywóz sprzętu <u>zużytego</u> jako sprzętu <u>używanego</u>);
   f. Brak rejestracji w GIOŚ podmiotów wprowadzających sprzęt na rynek, skutkujące nieponoszeniem przez te podmioty kosztów gospodarowania odpadami w postaci ZSEiE.

7. Nieprawidłowości w funkcjonowaniu zakładów przetwarzania ZSEiE

1. Klasyfikacja ZSEiE przy przyjmowaniu do ZP w zakresie grup SEiE - zasady weryfikacji i możliwe procedury przyjęcia oraz wskazanie możliwych nieprawidłowości;
2. Brak prawidłowego bilansu materiałowego w tym kontroli masy sprzętu przyjmowanego do zakładu.
3. Brak zgodności zezwoleń i decyzji z wymaganiami prawnymi;

4. Brak możliwości organizacyjnych i technicznych umożliwiających faktyczne przetworzenie deklarowanej masy ZSEiE;
5. Magazynowanie odpadów niezgodnie z posiadanymi decyzjami;
6. Nieusuwanie niezwłocznie z przyjętego ZSEiE składników niebezpiecznych, materiałów i części składowych;
7. Stosowanie technologii nieodpowiedniej do przetwarzania danego rodzaju zużytego sprzętu.

8. Nieprawidłowości w funkcjonowaniu organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego

1. Niespełnienie wymogów formalnych wynikających z treści Art. 60 i 61 Ustawy o ZSEiE;
2. Brak wdrożonego systemu zarządzania środowiskowego zgodnego z wymaganiami EMAS lub z normą ISO 14001;
3. Nieprawidłowości w prowadzeniu, dokumentacji lub rozliczeniu obowiązku prowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych;
4. Nieprawidłowości dotyczące utrzymywania kapitału (Art. 63 Ustawy o ZSEiE) bądź sprawozdawczości w tym zakresie;
5. Niezachowanie w tajemnicy danych przekazanych organizacji odzysku przez wprowadzających sprzęt oraz autoryzowanych przedstawicieli;
6. Niewłaściwe lub niepełne realizowanie obowiązków ustawowych w imieniu wprowadzających sprzęt, w tym obowiązków sprawozdawczych;
7. Czyny noszące znamiona nieuczciwej konkurencji;

Załącznik nr 3 do DAVE-02

Zasady ustalania czasu trwania audytu

1. Wstęp

W przypadku wyliczenia czasu audytu dla danego podmiotu audytowanego mniejszego niż 8h to minimalny czas audytu musi wynieść nie mniej niż 8h (jeden pełny dzień audytowy). Ilość godzin zawsze zaokrągla się w górę.

2. Minimalny czas trwania audytu w jednym zakładzie przetwarzania ZSEiE

$T_{ZPZSEiE}$ czas audytu = $t_1+z*t_2+t_3+t_4$

gdzie:

t_1= 8 h -czas na sprawdzenie zezwoleń i innych niezbędnych decyzji oraz całej części formalno-prawnej

z = liczba technologii ze zbioru:

- Chłodnictwo
- Urządzenia zawierające monitory CRT i panele LCD
- Lampy (źródła światła)

t_2 = 4 h -czas niezbędny do zweryfikowania jednej technologii

t_3 = 4 h -dodatkowy czas dla pozostałych ewentualnych technologii

t_4 = czas dla sprawdzenia elementów wspólnych

3. Minimalny czas trwania audytu w OO SEiE

T_{OOSEiE} czas audytu = $t_4+ t_5$

gdzie:

t_4= 4 h -czas na sprawdzenie całej części formalno-prawnej

t_5 = 8 h -czas niezbędny do zweryfikowania wszystkich pozostałych dokumentów w OO SEiE

4. Minimalny czas trwania audytu u przedsiębiorcy wystawiającego DPR/DPO/EDPR/EDPO

T_{POO} czas audytu = $t_6+ t_7 +t_8$

gdzie:

t_6 = 4 h -czas na sprawdzenie zezwoleń i innych niezbędnych decyzji oraz całej części formalno-prawnej

t_7 = suma czasu potrzebnego dla audytu instalacji funkcjonujących w ramach jednego zakładu.

W przypadku, gdy liczba instalacji > 1, należy zsumować czasy audytu dla poszczególnych instalacji:

0h – Brak instalacji (tylko wewnątrzwspólnotowa dostawa / eksport)

3h - Prosta mechaniczna (np. rozbiórka palet, rozdrabnianie)

4h - Zaawansowana mechaniczna (np. uzdatnianie stłuczki, recykling papieru, produkcja regranulatu)

5h - Termiczna lub chemiczna (np. topienie, produkcja cementu)

1h – Osobna lokalizacja miejsca zbierania odpadów w danym zakładzie przetwarzania

W przypadkach szczególnych do czasu t_7 należy dodać:
+1h – utrata statusu odpadu
+1h –odpady niebezpieczne

$$\mathbf{t_8} = \frac{\sum \mathrm{DPR/DPO/EDPR/EDPO}}{\mathrm{D}}\ \mathrm{h}$$

t_8 -czas na weryfikację danych zawartych na dokumentach DPR/DPO/EDPR/EDPO i dokumentach z nimi związanych

D = 25

W przypadkach szczególnych wskaźnik D należy zmodyfikować dodając lub odejmując:
-3 – gdy odpady pochodzą z gospodarstw domowych
+5 – gdy co najmniej dokumenty DPR/DPO/EDPR/EDPO i KPO są ewidencjonowane elektronicznie w systemie teleinformatycznym u przedsiębiorcy przez cały rok
+10 – gdy przedsiębiorca przygotuje elektroniczne zestawienie danych, które podlegają weryfikacji na dokumentach DPR/DPO/EDPR/EDPO, KPO, KEO i fakturach, a w szczególności: identyfikacja kontrahenta, numery dokumentów, daty wystawienia, kody odpadów, masy odpadów, procesy odzysku, miejsce przyjęcia i przetworzenia odpadów oraz wykazane jest powiązanie pomiędzy tymi dokumentami.